

Innst. O. nr. 93

(1999-2000)

Innstilling frå kommunalkomiteen om midlertidig lov om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering

Ot.prp. nr. 59 (1999-2000)

Til Odelstinget

SAMANDRAG

Innledning

Kommunal- og regionaldepartementet legger i proposisjonen frem forslag til en midlertidig lov om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering (permitteringslønsloven).

Forslaget går ut på at arbeidsgivers lønnsplikt ikke gjeninntre etter at arbeidstaker har vært permittert i 52 uker, dersom den permitterte arbeidstakeren på det tidspunktet deltar i et arbeidsmarkedstiltak i regi av eller i samarbeid med Arbeidsmarkedsetaten. Lønnsplikten vil først gjeninntre når arbeidsmarkedstiltaket er avsluttet.

Kommunal- og regionaldepartementet har besluttet ikke å sende forslaget på alminnelig høring fordi situasjonen innenfor verfts- og leverandørindustrien allerede er alvorlig. De første permitterte vil passere 52 uker allerede i løpet av våren 2000, og flere vil nå grensen i løpet av sommeren og høsten 2000. Det er derfor nødvendig at forslaget vedtas og trer i kraft raskt hvis endringen i permitteringslønsloven skal få den ønskede effekt. Departementet har imidlertid hatt drøftinger med noen av de impliserte parter under arbeidet med forslaget.

Bakgrunn

Det dramatiske fallet i oljeprisene i 1998 førte til at oljeselskapene revurderte sine investeringsplaner og strammet inn investeringsaktiviteten. Dette har ført til en vanskelig situasjon med omfattende permitterings- og oppsigelsesvarsler for offshoreverftene og den oljerelaterte leverandørindustrien. Problemene antas å være av midlertidig karakter fordi det forventes en økning i investeringsaktiviteten i løpet av 2001.

I Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000) gikk et flertall i kommunalkomiteen inn for en tiltaksplan rettet mot oljerelatert verfts- og leverandørindustri. Regje-

ringen ble i tillegg bedt om å vurdere å innføre en dispensasjonshjemmel fra 52-ukersregelen i permitteringslønsloven som kunne benyttes i konkrete enkelttilfeller der permitterte arbeidstakere deltar i kompetansegivende kurs arrangert av Arbeidsmarkedsetaten eller utdanningsmyndighetene.

Departementets vurdering og forslag

Gjeldende permitteringslønslov pålegger ikke arbeidsgiverne vesentlige økonomiske kostnader ved å permittere, heller ikke ved permitteringer over relativt lange perioder. I tillegg er dagens arbeidsmarked svært stramt. På denne bakgrunn kan det virke lite hensiktsmessig å innføre endringer i regelverket som kan medføre forlengelse av permitteringsperioden, selv om dette vil gjelde begrensede grupper av arbeidstakere.

I en akutt situasjon som den som er inntruffet i den oljerelaterte verfts- og leverandørindustrien, kan det likevel være hensiktsmessig å lempe noe på regelverket. Den viktigste forutsetningen for at virksomhetene skal være parat til å motta nye oppdrag, er at de gjennom nedgangsperioden er i stand til å beholde og videreutvikle kompetent arbeidskraft. Tiltaksplanen som arbeidsmarkedsmyndighetene har iverksatt vil ivareta behovet for kompetanseutvikling. Men det er også viktig å hindre at arbeidstakere blir sagt opp i større grad enn det som er nødvendig fordi virksomhetene er redde for å komme i en situasjon der de må si opp arbeidstakere som har vært permittert i 52 uker, og betale lønn i oppsigelsestiden i perioder der virksomhetene står uten oppdrag.

Etter arbeidsmarkedsmyndighetenes synspunkter vil en ordning med en dispensasjonshjemmel i permitteringslønsloven være administrativt komplisert og tidkrevende med vilkår som det vil være vanskelig å praktisere.

Kommunal- og regionaldepartementet foreslår derfor at man i stedet endrer permitteringslønnsloven § 3 nr. 2. Forslaget går ut på at arbeidsgivers lønnsplikt ikke gjeninntre for permittert arbeidstaker som på det tidspunktet 52-ukersgrensen nås, deltar i arbeidsmarkedstiltak i regi av eller i samarbeid med Arbeidsmarkedsetaten. Arbeidstakeren vil i stedet for lønn fra arbeidsgiver, ha krav på dagpenger i tiltaksperioden. Etter departementets syn vil en slik endring på en enkel måte gi den ønskede effekt for de aktuelle virksomhetene. Etter forslaget vil den nye regelen ikke begrenses til den oljerelaterte verfts- og leverandørindustrien, men vil gjelde generelt innenfor alle bransjer og virksomheter. Denne løsningen er valgt for å sikre at det ikke oppstår problemer i forhold til Norges EØS-forpliktelser. Departementet ser det imidlertid som sannsynlig at regelen bare vil komme til anvendelse i et meget lite antall tilfeller utenfor den oljerelaterte verfts- og leverandørindustrien.

Lovendringen er ment å være midlertidig for en periode på ett år etter ikrafttredelsen. Dette er også begrunnet i den ekstraordinære situasjonen verfts- og leverandørindustrien befinner seg i. Man antar imidlertid at situasjonen innenfor bransjen vil bedre seg i løpet av første halvår 2001.

Etter folketrygdloven § 4-7 kan dagpenger ytes i 52 uker i løpet av en periode på 18 måneder ved hel eller delvis permittering hos samme arbeidsgiver. § 4-7 siste ledd uttaler videre at bestemmelser fastsatt ved forskrift kan avvike fra bestemmelsene i denne lov. Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil fastsette forskrift som gir permitterte adgang til å motta dagpenger under deltakelse på arbeidsmarkedstiltak utover 52 uker.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Kommunal- og regionaldepartementet antar at de administrative konsekvensene av forslaget blir små.

De økonomiske konsekvensene av forslaget vil være avhengig av i hvor stort omfang deltakelse i arbeidsmarkedstiltak vil føre til lengre permitteringsperioder hvor arbeidstakerne har krav på dagpenger.

På usikkert grunnlag er merkostnad i dagpengeutbetalingene i 2000 beregnet til 9 mill. kroner. For 1. halvår 2001 anslås dette i gjennomsnitt å gjelde 300 arbeidstakere. Disse antas å ha en gjennomsnittlig periode på arbeidsmarkedstiltak på 4 måneder. Dette gir en merkostnad i dagpengeutbetalingene for denne pe-

rioden på om lag 25 mill. kroner. I tillegg kommer utbetaling av ferietillegg.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Berit Brørby, Odd Eriksen, Aud Gaundal, Einar Johansen og Leif Lund, frå Framstegspartiet, Torbjørn Andersen og Lodve Solholm, frå Kristeleg Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, frå Høgre, Sverre J. Hoddevik og Erna Solberg, frå Senterpartiet, Magnhild Meltveit Kleppa, og frå Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, er samd i Regjeringa sitt framlegg til midlertidig lov om endring i lov om lønnsplikt under permittering.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjere slikt

vedtak til midlertidig lov

om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering

I

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering gjøres følgende midlertidige endring:

§ 3 nr. 2 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

Dersom den permitterte arbeidstakeren deltar i arbeidsmarkedstiltak i regi av eller i samarbeid med arbeidsmarkedsetaten, inntre ikke arbeidsgivers lønnsplikt etter første ledd før arbeidsmarkedstiltaket er avsluttet.

Tredje ledd gjelder for permitterte arbeidstakere som deltar i arbeidsmarkedstiltak som nevnt i tredje ledd etter at midlertidig lov om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering er trådt i kraft.

II

1. Loven trer i kraft straks.
2. Loven opphører å gjelde ett år fra ikrafttredelsen.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 9. juni 2000

Berit Brørby
leiar

Sverre J. Hoddevik
ordførar

Erna Solberg
sekretær